

Oponentský posudek bakalářské práce

Název práce: Vztah veřejnosti k sociální práci v Kraji Vysočina

Autor práce: Holec Štěpán

Obor studia: Sociální a charitativní práce

Posudek vypracovala: Mgr. Petra Tlčimuková

Datum: 15.5.2018

Autor práce se chce zabývat vztahem veřejnosti k sociální práci, přičemž se chce zaměřit na Kraj Vysočinu. Práce je přehledně strukturována, skládá se z *Úvodu*, čtyř kapitol a *Závěru*. Z formálního hlediska odpovídá nárokům na bakalářskou práci. Prvních 24 stran je věnováno popisu společenského postavení, profese sociálních pracovníků a faktorům ovlivňujícím, jak jsou vnímáni (ne vnímání sociálních pracovníků, jak autor uvádí, viz s. 20). Na stranách 25-37 autor představuje výsledky výzkumu, o jehož povaze a navržení se ovšem z předchozích kapitol příliš nedozvíme. To také považuji za největší problém práce. V *Závěru* autor rekapituluje obsahy jednotlivých kapitol a zjištění, ale již svá zjištění nikterak nepropojuje s obsahem prvních kapitol.

V *Úvodu* práce autor užívá frázi „špatná nálada společnosti,“ aniž by odkázal na zdroj (s 4). Dle jeho popisu této fráze evidentně neodkazuje na tzv. „blbou náladu“, o které mluvil Václav Havel a čtenář není seznámen s tím, odkud se fráze s jejím obsahem tak, jak s ním autor nakládá, vzala. Tuto „špatnou náladu společnosti“ autor dává do souvislosti s „protiromskou“ a „protiuprchlickou náladou“ (s. 4). Zatímco pojem „protiromská nálada“ se zde vyskytuje bez uvozovek, označení „protiuprchlická nálada“ najdeme již s uvozovkami. Kritika veřejnosti pak dle autora směřuje jak do oblasti veřejné správy tak nestátních neziskových organizací. Opět se ovšem nedozvídáme, odkud autor bere toto přesvědčení. Pokud již nějaké relevantní zdroje o tom, že veřejnost tyto sféry vnímá negativně a že to přímo souvisí s „protiromskou“ či „protiuprchlickou náladou“, ať už toto označení znamená cokoliv, je potřeba odkázat na tyto zdroje.

Autor si klade za cíl „zjistit, jakým způsobem veřejnost vnímá sociální práci a sociální pracovníky, protože je důležité znát, jak je tato sféra viděna očima těch, kteří jí dennodenně využívají“ (s. 5). Chce tedy prakticky ověřovat domněnky, které v přechodných odstavcích uvedl, přičemž se chce soustředit na ty, kteří služby sociálních pracovníků každý den využívají. Svou otázku chce autor zodpovědět prostřednictvím dotazníkového šetření v Kraji Vysočina. Svůj výběr nijak nezdůvodňuje (vykazuje tento kraj ve vztahu k využívání služeb sociálních pracovníků specifické/průměrné hodnoty?). Svůj výzkum nazývá „kvantitativním sociálním šetřením“ (s. 5). Věta „námi použité dotazníkové šetření“ (s. 5) naznačuje, že na výzkumu se zúčastnilo více badatelů, ovšem taková informace nikde nezaznívá.

Kapitola první přehledně informuje o sociální práci a sociálních službách obecně. Výčet cílů sociální práce (s. 9) by měl doplnit odkaz na zdroj hned za dvojtečkou.

Kapitola 2 *Postavení profese sociálního pracovníka* (sic!) zpravuje o „vymezení pracovních činností, vlastností a schopností sociálního pracovníka“ a představuje typologii přístupů a zabývá se vzděláváním pracovníků v pomáhající profesi (s. 13). Na stejné straně autor uvádí zkratku ZSS bez vysvětlení (tato zkratka by měla být uvedena již na straně 11, kde se věnuje zákonu o sociálních službách). Podkapitola 2.2 *Typologie přístupů sociálních pracovníků* představuje typologii bez odkazu na zdroj a autora. Pokud je zdrojem Matoušek, měl by opět odkaz figurovat mnohem dříve, než na konci kapitoly. Také by bylo přínosné, kdyby autor lépe propojoval jednotlivé kapitoly a jejich obsahy a ozřejmil, proč se rozhodl danou typologii pro svůj text využít. O postavení profese sociálního pracovníka v širším kontextu se ovšem autor nezmiňuje.

Název kapitoly 3 a její úvodní věty nedovolují čtenáři sledovat jasnou myšlenkovou linii autora. Není jasné, jestli

1/ se chce věnovat tomu, jak jsou sociální pracovníci vnímání veřejností, jak by svědčil název a úvod práce

2/ se zamýšlí věnovat tomu, co ovlivňuje schopnost vnímat u sociálních pracovníků, jak naznačuje název kapitoly (*Faktory ovlivňující vnímání sociálních pracovníků*)

3/ ho zajímá, jak sociální pracovníci vnímají veřejnost, o čemž by svědčila první věta kapitoly („Tato část práce se zabývá faktory, které ovlivňují percepci veřejnosti u sociálních pracovníků,“ s. 20)

Zajímá autora, jak sociální pracovníci vnímají veřejnost a proč, nebo zamýšlí dělat průzkum veřejného mínění? Ani jedna z těchto poloh není plně v souladu s původním záměrem, který předkládá v *Úvodu*. Nedozvíme se ani, jakým způsobem autor došel k nabízenému výčtu faktorů (osobnost sociálního pracovníka, osobnost klienta, vlastní zkušenost a informovanost a média). Není zřejmá propojenost nabízených definic pojmů *percepce* a *veřejnost*, kterou nabízí na straně 20 s následujícími kapitolami.

Bez ozřejnění metodologie výzkumu, zvolení cílové skupiny (*Úvod* naznačuje, že se bude jednat o veřejnost, která často využívá služeb nabízených sociálními pracovníky), výběru vzorku a učení toho, co přesně chce dotazníkem měřit, přechází autor k výsledkům výzkumu (s. 25). Mělo být šetření reprezentativní vůči Kraji Vysočina? Například věta „Z analýzy dat vyplynulo, že ženy měly zastoupení 59 % z celkového počtu respondentů, kteří se zapojili do dotazníkového šetření“ nasvědčuje, že výběr respondentů nebyl předem ošetřen. Tyto informace by měly být součástí metodologické části práce. Bylo pohlaví, věk či vzdělání respondentů pro výsledky šetření směrodatné? Hypotéza 1 se skládá ze dvou samostatných hypotéz. Oceňuji, že si autor vyzkoušel vytvoření vlastního dotazníku a zpracování dat také vizuální formou. Nicméně, vzhledem k výše uvedeným námitkám, nemá šetření žádnou výpovědní hodnotu. Při obhajobě doporučuji autorovi, aby se věnoval ozřejnění této stránky práce při obhajobě. Po sdělení výsledků práce se již autor nikterak nevrací k obsahu prvních kapitol a jejich souvislosti s jeho vlastním šetřením.

Je zřejmé, že student věnoval zpracovávání výzkumu a textu mnoho úsilí. Práci doporučuji k obhajobě, hodnotím 2.

Otázky:

Na straně 31 uvádíte, že „V neposlední řadě je třeba zmínit, že uprchlická krize zapříčinila nálepkování sociálních pracovníků za ‘sluníčkáře, nebo vítače uprchlíků’.“ Jakým způsobem určuje nástroj výzkumu (např. dotazník, podoba jednotlivých otázek, popřípadě možnosti odpovědí) jeho výsledky? Jakým způsobem Váš nástroj určil podobu Vašich zjištění?

Jakým způsobem byste provedl reprezentativní šetření?